Свиноус Іван, Слєсар Тетяна, Шара Євгенія, Слєсар В'ячеслав. Обліково-аналітичне забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями для зеленого кредитування. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2026. Випуск 2. С. 110-121.
DOI: https://doi.org/10.35774/ibo2026.02.110

УДК 657.1:336.64:330.322:336.77:502.131.1
JEL Classification: M41, G21, G32, F21, Q56.

Свиноус Іван
Д-р екон. наук, професор кафедри обліку та оподаткування
Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна
E-mail: isvinous@ukr.net
ORCID: 0000-0002-0346-159
Слєсар Тетяна
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку та оподаткування
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м.Київ, Україна
E-mail: slyesar.t.m@nubip.edu.ua
ORCID: 0000-0002-6070-5059
Шара Євгенія
канд. екон. наук, доцент
Ірпінський фаховий коледж економіки і права
м. Ірпінь, Україна
E-mail: shara_kbo@ukr.net
ORCID: 0000-0002-8091-0201
Слєсар В'ячеслав
аспірант
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна
E-mail: Wslesar@ukr.net
ORCID: 0009-0000-2908-0364

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ДЛЯ ЗЕЛЕНОГО КРЕДИТУВАННЯ

© Свиноус Іван, Слєсар Тетяна, Шара Євгенія, Слєсар В'ячеслав, 2026

Анотація

Вступ. *Мета дослідження полягала в розробці теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо формування обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями для підвищення обґрунтованості рішень у сфері зеленого кредитування на основі інтеграції фінансових, статистичних та екологічних показників. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю інтеграції фінансової, статистичної та екологічної інформації для формування якісної інформаційної бази, необхідної для прийняття обґрунтованих рішень щодо фінансування екологічно орієнтованих інвестиційних проєктів.*

Методи. *Теоретико-методичну основу дослідження становили: абстрактно-логічний метод – для узагальнення теоретичних засад обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями; системний підхід – для обґрунтування інтеграції фінансової, статистичної, управлінської та екологічної інформації; порівняльний аналіз – для дослідження вимог національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та розкриття інформації щодо сталого розвитку; аналіз і синтез – для формування цілісної системи інформаційного забезпечення оцінювання власного капіталу в процесі зеленого кредитування. Інформаційну базу дослідження становили нормативно-правові акти України, міжнародні стандарти фінансової та нефінансової звітності, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних учених, а також матеріали міжнародних організацій у сфері сталого розвитку та зеленого фінансування.*

Результати. *Удосконалено теоретико-методичні засади обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями шляхом інтеграції фінансової, статистичної, управлінської та екологічної інформації в єдину інформаційно-аналітичну систему. Запропоновано структуру такої системи, що ґрунтується на чотирьох взаємопов'язаних інформаційно-аналітичних блоках та передбачає використання ESG-показників для підвищення обґрунтованості рішень щодо зеленого кредитування і оцінювання кредитоспроможності підприємств.*

Перспективи. *Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення методики комплексного оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями з урахуванням ESG-показників, вимог IFRS S1 та IFRS S2 і критеріїв зеленого кредитування. Перспективним напрямом є також формування інтегрального показника оцінювання кредитоспроможності підприємств, який поєднуватиме фінансові, інвестиційні та екологічні характеристики їх діяльності.*

Ключові слова: *власний капітал; підприємства з іноземними інвестиціями; обліково-аналітичне забезпечення; зелене кредитування; екологічний облік; ESG-показники; МСФЗ; сталий розвиток.*

Вступ.

У сучасних умовах розвитку зеленої економіки та розширення практики фінансування екологічно орієнтованих інвестиційних проєктів зростають вимоги до якості обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських і кредитних рішень. Особливої актуальності ця проблема набуває для підприємств з іноземними інвестиціями, діяльність яких характеризується поєднанням вимог національного законодавства, міжнародних стандартів фінансової звітності, валютного регулювання та принципів корпоративного управління. За таких умов власний капітал виступає не лише основним джерелом фінансової стійкості підприємства, а й важливим індикатором його інвестиційної привабливості та кредитоспроможності.

Поширення механізмів зеленого кредитування зумовлює необхідність використання комплексної системи інформаційного забезпечення, що поєднує дані бухгалтерського обліку, фінансової, статистичної та нефінансової (ESG) звітності для оцінювання фінансового стану позичальника. Водночас існуючі підходи до обліку й аналізу власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями переважно орієнтовані на оцінювання фінансової стійкості та інвестиційної активності й недостатньо враховують інформаційні потреби банків щодо фінансування екологічних проєктів, критерії сталого розвитку та особливості інтеграції фінансових і нефінансових показників.

За цих умов виникає потреба в удосконаленні обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями шляхом формування системи взаємопов'язаних показників, що забезпечують комплексну оцінку фінансової стійкості, ефективності використання капіталу, інвестиційної привабливості та відповідності підприємства вимогам зеленого кредитування. Реалізація такого підходу сприятиме підвищенню обґрунтованості кредитних рішень, ефективності управління власним капіталом і розвитку механізмів фінансування сталого розвитку в умовах європейської інтеграції України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових праць Д. В. Шедька, Т. І. Яворської, Н. М. Петрухи, В. В. Яворського, Н. Семенишеної, Л. Михальчишиної, О. Жарікової, І. Омецінської, Т. Б. Прийдак, Ю. В. Штик, О. Сулими, О. Тивончук та інших засвідчує вагомий внесок у розвиток теоретичних і методичних засад ESG-управління, екологічного обліку, міжнародних стандартів фінансової та нефінансової звітності, а також банківського кредитування в умовах сталого розвитку. Водночас існуючі дослідження переважно розглядають зазначені питання відокремлено, приділяючи недостатню увагу взаємозв'язку обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями із механізмами зеленого кредитування. Недостатньо розробленими залишаються методичні підходи до інтеграції фінансових, статистичних, управлінських та ESG-показників у єдину інформаційно-аналітичну систему, що й зумовило вибір теми та напрями проведеного дослідження.

Мета.

Мета дослідження полягала в розробці теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо формування обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями для підвищення обґрунтованості рішень у сфері зеленого кредитування на основі інтеграції фінансових, статистичних та екологічних показників.

Методологія дослідження.

Методологічною основою дослідження є системний, маркетинговий та інституційний підходи до аналізу розвитку експортного потенціалу ринку соняшнику України в умовах цифрової трансформації. У процесі дослідження використано методи теоретичного узагальнення, економіко-статистичного й порівняльного аналізу, систематизації, логічного узагальнення та графічної інтерпретації результатів, що дало змогу оцінити сучасні тенденції розвитку ринку та обґрунтувати напрями використання цифрових маркетингових інструментів для підвищення ефективності експортної діяльності.

Результати.

В умовах трансформації світової економіки, розвитку концепції сталого розвитку та поширення принципів ESG суттєво змінюються підходи до формування фінансової стратегії підприємств. Особливої актуальності набуває інтеграція фінансових, екологічних і соціальних аспектів управління, що забезпечує підвищення інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання та їх доступ до сучасних джерел фінансування. Для підприємств з іноземними інвестиціями зазначені процеси мають особливе значення, оскільки вони функціонують у міжнародному економічному середовищі, дотримуються вимог міжнародних стандартів фінансової звітності та корпоративного управління, а також орієнтуються на довгострокову фінансову стійкість.

У працях науковців обґрунтовано, що інтеграція ESG-принципів у систему корпоративного управління сприяє зростанню ринкової вартості підприємства, підвищенню його інвестиційної привабливості та зниженню фінансових ризиків [1]. Водночас дослідники наголошують, що в умовах європейської інтеграції екологічна відповідальність підприємств поступово перетворюється з конкурентної переваги на необхідну умову доступу до міжнародних фінансових ресурсів і реалізації інвестиційних проєктів [2].

За таких умов власний капітал виступає ключовим елементом фінансової стійкості підприємства та важливим інформаційним індикатором для потенційних інвесторів і кредиторів. Його структура, динаміка та ефективність використання відображають рівень фінансової незалежності, здатність підприємства генерувати прибуток і забезпечувати виконання довгострокових зобов'язань. Для підприємств з іноземними інвестиціями особливого значення набуває формування якісного обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу, яке має враховувати як вимоги національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, так і

інформаційні потреби банківських установ та міжнародних фінансових організацій.

У сучасній практиці фінансування сталого розвитку банківське зелене кредитування розглядається як один із найбільш ефективних механізмів залучення фінансових ресурсів для реалізації проєктів у сфері енергоефективності, відновлюваної енергетики, ресурсозбереження та декарбонізації виробництва [3]. На відміну від традиційного кредитування, рішення щодо надання зеленого кредиту ґрунтується не лише на оцінюванні фінансової стійкості позичальника, а й на комплексному аналізі екологічної результативності проєкту, відповідності ESG-критеріям та здатності підприємства забезпечувати довгострокову економічну ефективність. У зв'язку з цим зростає роль обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу, яке має формувати достовірну інформаційну основу для прийняття обґрунтованих кредитних рішень і сприяти підвищенню ефективності фінансування екологічно орієнтованих інвестиційних проєктів.Залежно від механізму фінансування екологічних проєктів змінюються не лише джерела залучення капіталу, а й структура власного капіталу підприємства, його фінансова стійкість та інвестиційна привабливість. Основні інструменти зеленого фінансування та їх вплив на формування власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями систематизовано в табл. 1.

Таблиця 1. Інструменти зеленого фінансування та їх вплив на формування власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями

Інструмент зеленого фінансування	Напрям використання	Вплив на власний капітал	Інформаційна база
Інвестиційне кредитування	Реалізація екологічних інвестиційних проєктів	Зростання активів і нерозподіленого прибутку	Баланс, Звіт про фінансові результати
Пільгове кредитування	Енергоефективна модернізація виробництва	Скорочення витрат та підвищення прибутковості	Фінансова звітність
Гарантійні механізми	Зниження кредитних ризиків	Посилення фінансової стійкості	Примітки до фінансової звітності
Грантове співфінансування	Екологічна модернізація	Зростання додаткового капіталу	Фінансова та статистична звітність
ESG-орієнтоване фінансування	Реалізація проєктів сталого розвитку	Підвищення інвестиційної привабливості підприємства	Фінансова та нефінансова звітність

Джерело: авторська розробка.

Дані, наведені в табл. 1, свідчать, що інструменти зеленого фінансування відрізняються не лише механізмом залучення фінансових ресурсів, а й характером їх впливу на формування та використання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями. Реалізація екологічно орієнтованих інвестиційних проєктів сприяє зміцненню фінансової стійкості підприємства через зростання прибутковості, оптимізацію структури капіталу та підвищення інвестиційної привабливості. Водночас ефективність використання зазначених інструментів значною мірою залежить від якості обліково-аналітичного забезпечення, яке має формувати достовірну інформацію щодо структури власного капіталу, фінансових результатів, екологічної ефективності реалізованих проєктів і відповідності діяльності підприємства вимогам зеленого кредитування. Саме комплексне поєднання фінансових та ESG-показників створює інформаційну основу для об'єктивного оцінювання кредитоспроможності позичальника та прийняття банківськими установами обґрунтованих рішень щодо фінансування екологічних інвестицій.

Формування якісного обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями ґрунтується на вимогах національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності та чинного законодавства України у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Саме норми НП(С)БО, МСБО та МСФЗ визначають методологічні засади визнання, оцінки, відображення та розкриття інформації про складові власного капіталу, доходи й витрати підприємства, що формує інформаційну основу для оцінювання його фінансової стійкості та кредитоспроможності [4]. Основними джерелами такої інформації є Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний

дохід), Примітки до фінансової звітності, а також статистична звітність щодо іноземних інвестицій.

У науковій літературі питання інформаційного забезпечення управління капіталом розглядаються як один із ключових елементів прийняття фінансових рішень. Зокрема, науковці обґрунтовують, що бухгалтерський облік має забезпечувати користувачів не лише достовірною інформацією про фінансовий стан підприємства, а й аналітичними даними, необхідними для прогнозування його фінансової стійкості та оцінювання інвестиційних ризиків [5].. Водночас сучасні дослідження у сфері ESG-фінансування засвідчують, що під час оцінювання позичальників дедалі більшого значення набуває інтеграція традиційних фінансових показників із нефінансовими характеристиками екологічної та соціальної результативності діяльності підприємства [6].

Для підприємств з іноземними інвестиціями власний капітал формується за рахунок внесків вітчизняних та іноземних засновників, реінвестованого прибутку, резервного та додаткового капіталу, сформованого відповідно до вимог законодавства і прийнятої облікової політики. Відповідно до Закону України «Про режим іноземного інвестування» підприємство набуває статусу підприємства з іноземними інвестиціями за умови, що частка іноземного інвестора у статутному капіталі становить не менше 10 % [7]. Особливості структури власного капіталу таких підприємств зумовлюють необхідність його комплексного оцінювання як з позицій фінансової стійкості, так і відповідності вимогам потенційних кредиторів щодо реалізації проєктів сталого розвитку.

Важливим складником обліково-аналітичного забезпечення є також державне статистичне спостереження за іноземними інвестиціями. Відповідно до Методологічних положень державного статистичного спостереження «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності», затверджених наказом Державної служби статистики України № 435, щорічно формується система показників щодо прямих іноземних інвестицій, інвестицій за кордон, а також фінансових результатів діяльності підприємств з іноземними інвестиціями [8]. Зазначена інформація використовується не лише для складання платіжного балансу та визначення міжнародної інвестиційної позиції держави, а й є важливою інформаційною базою для оцінювання інвестиційної привабливості, фінансової стійкості та кредитоспроможності підприємств.

Особливе значення для аналітичного оцінювання власного капіталу мають показники, що характеризують внески нерезидентів до статутного капіталу, їх структуру та динаміку. До складу таких внесків можуть входити грошові кошти, матеріальні та нематеріальні активи, корпоративні права й інші фінансові інструменти, що відображаються у фінансовому та статистичному обліку відповідно до встановлених методологічних вимог. Систематизація зазначених показників створює інформаційну основу для комплексного оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями та прийняття обґрунтованих рішень щодо їх участі у програмах зеленого кредитування.

Разом із формуванням показників фінансової звітності важливого значення набуває їх використання у процесі оцінювання кредитоспроможності підприємства під час прийняття рішень щодо фінансування екологічних проєктів. Для цього доцільно сформувати єдину інформаційно-аналітичну систему, яка поєднує показники бухгалтерської, статистичної та нефінансової звітності. Узагальнення основних джерел інформації та напрямів їх використання наведено в табл. 2.

Наведена в таблиці 2 система інформаційного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями для цілей зеленого кредитування повинна базуватися на комплексному використанні фінансової, статистичної та нефінансової інформації. Традиційні показники бухгалтерської звітності забезпечують оцінювання структури, динаміки, прибутковості та фінансової стійкості власного капіталу, тоді як статистична й ESG-звітність доповнюють їх інформацією про інвестиційну активність, екологічну результативність та відповідність підприємства принципам сталого розвитку. Поєднання зазначених інформаційних джерел забезпечує більш об'єктивне оцінювання фінансового потенціалу підприємства, його інвестиційної привабливості та спроможності реалізовувати екологічно орієнтовані інвестиційні проєкти.

Таблиця 2. Інформаційне забезпечення аналізу власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями для потреб зеленого кредитування

Етап аналізу	Джерела інформації	Основні показники	Практичне призначення
Аналіз структури власного капіталу	Баланс	Структура власного капіталу, коефіцієнт автономії	Оцінювання фінансової незалежності
Аналіз динаміки капіталу	Баланс, Звіт про фінансові результати	Темпи приросту власного капіталу, нерозподіленого прибутку	Оцінювання фінансової стійкості
Аналіз прибутковості	Звіт про фінансові результати	ROE, рентабельність власного капіталу	Визначення ефективності використання капіталу
Аналіз інвестиційної активності	Статистична звітність	Обсяг іноземних інвестицій, реінвестований прибуток	Оцінювання інвестиційної привабливості
Аналіз ESG-показників	Нефінансова звітність	Енергоефективність, скорочення викидів, ресурсозбереження	Визначення відповідності критеріям зеленого фінансування

Джерело: авторська розробка.

У сучасних умовах розвитку зеленого фінансування особливого значення набуває екологічний облік, який розглядається як невід'ємна складова обліково-аналітичної системи управління підприємством. Його функціональне призначення полягає у формуванні достовірної інформації про екологічні витрати, природоохоронні інвестиції, екологічні зобов'язання, використання енергетичних і матеріальних ресурсів, рівень викидів парникових газів, утворення та поводження з відходами, а також результати реалізації природоохоронних заходів [9]. На відміну від традиційного фінансового обліку, екологічний облік дає змогу не лише визначити економічні наслідки природоохоронної діяльності, а й оцінити екологічну ефективність реалізованих проєктів, що є важливою передумовою прийняття рішень щодо зеленого кредитування. У результаті формується інформаційна база, яка забезпечує інтеграцію фінансових і екологічних показників у єдину систему оцінювання діяльності підприємства.

Зростання ролі ESG-принципів у діяльності банківських установ, міжнародних фінансових організацій та інституційних інвесторів обумовлює необхідність інтеграції показників екологічного обліку з даними фінансової та статистичної звітності. Такий підхід дає можливість сформувати комплексну інформаційну базу для оцінювання кредитоспроможності підприємств з іноземними інвестиціями, визначення рівня їх фінансової стійкості, інвестиційної привабливості та здатності виконувати екологічні зобов'язання під час реалізації інвестиційних проєктів. Використання екологічних показників у системі обліково-аналітичного забезпечення сприяє підвищенню прозорості діяльності підприємства, зменшенню інформаційної асиметрії між позичальником і кредитором, удосконаленню процедур оцінювання ризиків та прийняттю більш обґрунтованих рішень щодо фінансування проєктів сталого розвитку.

Водночас формування якісного обліково-аналітичного забезпечення підприємств з іноземними інвестиціями ускладнюється процесом переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності. Незважаючи на те, що застосування МСФЗ забезпечує підвищення прозорості, зіставності та інвестиційної привабливості фінансової звітності, практична реалізація їх вимог супроводжується низкою методологічних і організаційних проблем. До найбільш суттєвих належать необхідність трансформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ, оцінювання окремих активів і зобов'язань за справедливою вартістю, відображення курсових різниць, переоцінка фінансових інструментів, застосування професійного судження при визначенні облікових оцінок, а також гармонізація вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку з міжнародними стандартами [10]. Додатковими викликами залишаються адаптація облікової політики підприємства, модернізація інформаційних систем, цифровізація облікових процесів та підвищення професійної компетентності фахівців бухгалтерських служб.

Особливої актуальності зазначені проблеми набувають у контексті розвитку зеленого

фінансування, оскільки міжнародні кредитні установи, банки розвитку та інституційні інвестори дедалі частіше оцінюють не лише фінансові результати діяльності підприємства, а й його екологічну результативність, рівень корпоративного управління та відповідність принципам сталого розвитку. За сучасних умов доступ до зелених кредитів, пільгового фінансування та міжнародних інвестицій значною мірою залежить від якості розкриття інформації щодо ESG-показників, які характеризують екологічні ризики, енергоефективність виробництва, використання природних ресурсів, рівень викидів парникових газів, управління відходами, реалізацію природоохоронних інвестицій та ефективність заходів із декарбонізації виробництва.

Це зумовлює необхідність інтеграції фінансової звітності, складеної відповідно до МСФЗ, із нефінансовою звітністю щодо сталого розвитку, що забезпечує формування єдиного інформаційного простору для всіх груп користувачів. Якщо фінансова звітність відображає результати господарської діяльності, фінансовий стан та структуру власного капіталу підприємства, то нефінансова звітність розкриває інформацію про екологічні та кліматичні ризики, екологічні витрати, природоохоронні інвестиції, вплив діяльності підприємства на навколишнє середовище, а також систему управління ризиками сталого розвитку. Комплексне використання цих інформаційних ресурсів дає змогу більш об'єктивно оцінити довгострокову фінансову стійкість підприємства, його інвестиційну привабливість і здатність виконувати кредитні зобов'язання в межах реалізації екологічно орієнтованих проєктів.

Важливе значення у цьому процесі мають Міжнародні стандарти розкриття інформації щодо сталого розвитку IFRS S1 «General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information» та IFRS S2 «Climate-related Disclosures», розроблені Радою з міжнародних стандартів сталого розвитку (ISSB).

Стандарт IFRS S1 встановлює загальні вимоги до розкриття інформації про ризики та можливості, пов'язані зі сталим розвитком, які можуть впливати на фінансовий стан, результати діяльності та вартість підприємства. IFRS S2 деталізує порядок розкриття інформації щодо кліматичних ризиків, викидів парникових газів, кліматичної стратегії, адаптації до зміни клімату, управління кліматичними ризиками та відповідних кількісних показників [11].

Впровадження зазначених стандартів забезпечує порівнянність нефінансової інформації між підприємствами різних країн, підвищує прозорість корпоративної звітності та сприяє гармонізації інформаційних потреб інвесторів, кредиторів і регуляторів.

Для підприємств з іноземними інвестиціями застосування вимог IFRS S1 та IFRS S2 набуває особливого значення, оскільки більшість міжнародних фінансових організацій, банків розвитку та інвестиційних фондів використовують зазначені стандарти як основу оцінювання ESG-ризиків і прийняття рішень щодо фінансування. За таких умов система обліково-аналітичного забезпечення повинна формувати не лише достовірну інформацію про величину та структуру власного капіталу, а й забезпечувати інтеграцію фінансових, статистичних та екологічних показників у єдину інформаційну систему. Це дає можливість комплексно оцінити фінансову стійкість підприємства, його екологічну відповідальність, здатність створювати довгострокову вартість та відповідати вимогам зеленого кредитування, що є необхідною передумовою залучення міжнародних інвестиційних ресурсів і підвищення конкурентоспроможності підприємств з іноземними інвестиціями.

Інтеграція даних фінансового, статистичного та екологічного обліку формує єдине обліково-аналітичне середовище, необхідне для комплексного оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями. Такий підхід дає змогу одночасно оцінити фінансову стійкість, ефективність використання власного капіталу, рівень екологічної відповідальності підприємства та його відповідність критеріям зеленого кредитування.

Використання комплексної обліково-аналітичної інформації підвищує якість оцінювання кредитоспроможності позичальників, забезпечує обґрунтованість рішень щодо надання зелених кредитів, сприяє зниженню інформаційної асиметрії між учасниками фінансового ринку та створює

передумови для залучення інвестиційних ресурсів у реалізацію проєктів сталого розвитку.

Комплексне оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями доцільно здійснювати на основі інтеграції даних фінансового, статистичного, управлінського та екологічного обліку в єдину інформаційно-аналітичну систему. Такий підхід дає змогу одночасно оцінити фінансову стійкість, інвестиційну привабливість, екологічну результативність і кредитоспроможність підприємства. На відміну від традиційних підходів, що ґрунтуються переважно на використанні показників фінансової звітності, запропонована модель передбачає поєднання фінансових і нефінансових індикаторів, які характеризують стан власного капіталу, результати екологічної діяльності, якість корпоративного управління та здатність підприємства адаптуватися до кліматичних і регуляторних викликів.

Обліково-аналітичне забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями доцільно формувати у вигляді чотирьох взаємопов'язаних інформаційно-аналітичних блоків.

Перший блок охоплює показники структури та динаміки власного капіталу, його достатності, фінансової незалежності, рентабельності й ефективності використання.

Другий блок включає показники інвестиційної діяльності, зокрема обсяг іноземних інвестицій, частку реінвестованого прибутку, приріст власного капіталу та ефективність використання залучених інвестиційних ресурсів.

Третій блок формують показники екологічного обліку, які характеризують природоохоронні витрати, інвестиції у природоохоронні заходи, енергоефективність виробництва, використання відновлюваних джерел енергії, рівень викидів парникових газів, ресурсоефективність, обсяги утилізації відходів та інші ESG-індикатори.

Четвертий блок охоплює показники оцінювання ризиків, пов'язаних із валютними коливаннями, кліматичними змінами, регуляторними обмеженнями, вимогами вуглецевого регулювання та впливом екологічних факторів на фінансову стійкість підприємства.

З метою підвищення аналітичної цінності інформації доцільно розширити склад показників оцінювання власного капіталу за рахунок включення інтегрованих ESG-індикаторів, які характеризують взаємозв'язок між екологічними інвестиціями та фінансовими результатами діяльності підприємства.

Зокрема, пропонується використовувати коефіцієнт екологічної капіталізації (відношення природоохоронних інвестицій до власного капіталу), коефіцієнт екологічної віддачі власного капіталу (приріст чистого прибутку, отриманий у результаті реалізації екологічних проєктів, у розрахунку на одиницю власного капіталу), частку «зелених» активів у структурі необоротних активів, коефіцієнт енергоефективності виробництва та показник екологічної ресурсомісткості продукції. Використання зазначених індикаторів дає змогу оцінити не лише фінансову ефективність діяльності підприємства, а й економічний ефект від реалізації природоохоронних заходів, що має важливе значення для банківських установ під час оцінювання кредитних ризиків.

Важливою складовою авторського підходу є гармонізація інформації фінансової звітності, сформованої відповідно до МСФЗ, із вимогами Міжнародних стандартів розкриття інформації щодо сталого розвитку IFRS S1 та IFRS S2. Це забезпечить єдині методологічні підходи до формування фінансових і нефінансових показників, підвищить їх зіставність, прозорість і достовірність, а також сприятиме формуванню інтегрованої звітності, яка найбільш повно задовольнятиме інформаційні потреби банків, інвесторів, міжнародних фінансових організацій та інших користувачів.

Використання інтегрованої моделі обліково-аналітичного забезпечення створює передумови для переходу від традиційного оцінювання фінансового стану підприємства до комплексного оцінювання власного капіталу, що поєднує фінансові, інвестиційні, екологічні та ризик-орієнтовані характеристики діяльності. Це забезпечує більш об'єктивне визначення кредитоспроможності підприємств з іноземними інвестиціями, підвищує обґрунтованість рішень щодо надання зелених кредитів, сприяє зниженню інформаційної асиметрії між позичальником і кредитором та створює додаткові можливості для залучення міжнародних інвестиційних ресурсів у реалізацію проєктів

сталого розвитку. Особливістю запропонованої моделі є інтеграція даних фінансового, статистичного та екологічного обліку в єдину інформаційно-аналітичну систему, що дає змогу одночасно оцінювати фінансову стійкість, ефективність використання власного капіталу та екологічну результативність діяльності підприємства під час прийняття рішень щодо зеленого кредитування.

Висновки і перспективи.

Розвиток зеленого фінансування та посилення вимог міжнародних інвесторів і банківських установ до прозорості корпоративної звітності зумовлюють необхідність удосконалення обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями. Традиційна система оцінювання, яка базується переважно на показниках фінансової звітності, не повною мірою забезпечує інформаційні потреби користувачів під час прийняття рішень щодо фінансування екологічно орієнтованих інвестиційних проєктів, що потребує інтеграції фінансових і нефінансових показників у єдину інформаційну систему.

Інтегрована система обліково-аналітичного забезпечення оцінювання власного капіталу має поєднувати дані фінансового, статистичного, управлінського та екологічного обліку. Її основу складають чотири взаємопов'язані інформаційно-аналітичні блоки, що охоплюють показники фінансової стійкості, інвестиційної діяльності, екологічної результативності та ризик-орієнтованого управління. Запропонована модель забезпечує комплексне оцінювання кредитоспроможності підприємства, підвищує якість інформаційного забезпечення банківських установ та створює передумови для ефективнішого використання механізмів зеленого кредитування.

Важливою складовою сучасного обліково-аналітичного забезпечення є інтеграція показників екологічного обліку з фінансовою звітністю, підготовленою відповідно до вимог МСФЗ, а також із положеннями міжнародних стандартів розкриття інформації щодо сталого розвитку IFRS S1 та IFRS S2. Такий підхід сприяє підвищенню прозорості інформації про власний капітал, зменшенню інформаційної асиметрії між позичальником і кредитором, удосконаленню процедур оцінювання кредитних ризиків і розширенню можливостей підприємств з іноземними інвестиціями щодо залучення міжнародних фінансових ресурсів для реалізації проєктів сталого розвитку.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення методики комплексного оцінювання власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями з урахуванням ESG-показників, вимог IFRS S1 та IFRS S2 і критеріїв зеленого кредитування. Перспективним напрямом є також формування інтегрального показника оцінювання кредитоспроможності підприємств, який поєднуватиме фінансові, інвестиційні та екологічні характеристики їх діяльності.

Список використаних джерел

1. Шедько Д. В. Імплементація ESG-підходу в управління українськими підприємствами в умовах євроінтеграції. *Здобутки економіки: перспективи та інновації.* 2025. № 23. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.17395041.

2. Яворська Т. І., Петруха Н. М., Яворський В. В. Сталий розвиток та економічна ефективність підприємств у контексті зеленої трансформації. *Здобутки економіки: перспективи та інновації.* 2025. № 24. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.17713432.

3. Семенишена Н., Михальчишина Л., Жарікова О. Інституційні механізми реалізації стратегії розвитку банківського кредитування в Україні в умовах воєнних ризиків. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації.* 2026. Вип. 1. С. 181–200. DOI: https://doi.org/10.35774/ibo2026.02.181.

4. Прийдак Т. Б., Тютюнник С. В., Лега О. В., Єрмолаєва М. В., Яловега Л. В. Основні засоби за міжнародними та національними стандартами: облік, відображення в звітності та оподаткування. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 9. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.14995865.

5. Омецінська І. Облікова інформація: економічна сутність та критерії якості. *Вісник економіки*. 2016. № 3. С. 131–141.

6. Чайковський Я., Чайковський Є. Управління проблемними активами банків в умовах воєнних та

післявоєнних викликів: ризик-орієнтований підхід і напрями вдосконалення. *Фінансовий простір.* 2026. № 2 (60). С. 250–265. DOI: https://doi.org/10.30970/fp.2(60).2026.250266267.

7. *Про режим іноземного інвестування* : Закон України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 05.07.2025).

8. *Методологічні положення державного статистичного спостереження «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності»* : затв. наказом Державної служби статистики України від 30 грудня 2022 р. № 435 (зі змінами, затвердженими наказом Державної служби статистики України від 14 лютого 2024 р. № 17). URL: https://www.ukrstat.gov.ua/ (дата звернення: 05.07.2026).

9. Штик Ю. В., Щуренко М. В., Панасенко А. О. Екологічний облік: об'єкти, методи та звітність. Соціальна економіка. 2018. № 56. С. 233–239.

10. Сулима М. Я. О. Трансформація МСФЗ: від фінансових показників до стандартів сталого розвитку. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation.* 2026. Т. 19. № 1. С. 416–428. DOI: https://doi.org/10.32750/2026-0136.

11. Тивончук О. Особливості розкриття інформації зі сталого розвитку за стандартами IFRS S1, IFRS S2. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 4 (51). С. 334–341. DOI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-47.

Статтю отримано: 09.07.2026 / Рецензування 24.08.2026 / Прийнято до друку: 30.10.2026

Ivan Svynous
Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of Accounting and Taxation,
Bila Tserkva National Agrarian University
Bila Tserkva, Ukraine
E-mail: isvinous@ukr.net
ORCID: 0000-0002-0346-1596
Tetiana Sliesar
PhD in Economics, Associate Professor, Accounting and Taxation Department
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine
E-mail: slyesar.t.m@nubip.edu.ua
ORCID: 0000-0002-6070-5059
Yevheniia Shara
Ph.D. (in Economics), Associate Professor
Irpin Applied College of Economics and Law
Irpin, Ukraine
E-mail: shara_kbo@ukr.net
ORCID: 0000-0002-8091-0201
Viacheslav Slesar
postgraduate student
Vadym Hetman Kyiv National University of Economics
Kyiv, Ukraine
E-mail: Wslesar@ukr.net
ORCID: 0009-0000-2908-0364

ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT FOR ASSESSING THE EQUITY OF ENTERPRISES WITH FOREIGN INVESTMENTS FOR GREEN LENDING

Abstract

Introduction. *The purpose of the study was to develop theoretical and methodological provisions and practical recommendations for the formation of accounting and analytical support for the assessment of equity of enterprises with foreign investments to increase the validity of decisions in the field of green lending based on the integration of financial, statistical and environmental indicators. The relevance of the study is due to the need to integrate financial, statistical and environmental information to form a high-quality information base necessary for making informed decisions on financing environmentally oriented investment projects.*

Methods. *The theoretical and methodological basis of the study was: abstract-logical method - to generalize the theoretical principles of accounting and analytical support for the assessment of equity capital of enterprises with foreign investments; systemic approach - to substantiate the integration of financial, statistical, managerial and environmental information; comparative analysis - to study the requirements of national and international accounting standards and disclosure of information on sustainable development; analysis and synthesis - to form a holistic system of information support for the assessment of equity capital in the process of green lending. The information base of the study was the regulatory legal acts of Ukraine, international standards of financial and non-financial reporting, scientific publications of domestic and foreign scientists, as well as materials of international organizations in the field of sustainable development and green financing.*

Results. *The theoretical and methodological principles of accounting and analytical support for assessing the equity of enterprises with foreign investments have been improved by integrating financial, statistical, managerial and environmental information into a single information and analytical system. The structure of such a system is proposed, which is based on four interconnected information and analytical blocks and involves the use of ESG indicators to increase the validity of decisions on green lending and assessing the creditworthiness of enterprises.*

Discussion. *It is advisable to direct further research towards developing a methodology for comprehensive assessment of the equity of enterprises with foreign investments, taking into account ESG indicators, IFRS S1 and IFRS S2 requirements, and green lending criteria. A promising direction is also the formation of an integrated indicator for assessing the creditworthiness of enterprises, which will combine the financial, investment, and environmental characteristics of their activities.*

Keywords: *equity; enterprises with foreign investments; accounting and analytical support; green lending; environmental accounting; ESG indicators; IFRS; sustainable development.*

References

1. Shedko, D. V. (2025). Implementatsiia ESG-pidkhodu v upravlinnia ukrainskymy pidpryiemstvamy v umovakh yevrointehratsii [Implementation of the ESG approach in the management of Ukrainian enterprises under European integration]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii, 23*. https://doi.org/10.5281/zenodo.17395041 [in Ukrainian]

2. Yavorska, T. I., Petrukha, N. M., & Yavorskyi, V. V. (2025). Stalyi rozvytok ta ekonomichna efektyvnist pidpryiemstv u konteksti zelenoi transformatsii [Sustainable development and economic efficiency of enterprises in the context of green transformation]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, *24*. https://doi.org/10.5281/zenodo.17713432 [in Ukrainian]

3. Semenyshena, N., Mykhalchyshyna, L., & Zharikova, O. (2026). Instytutsiini mekhanizmy realizatsii stratehii rozvytku bankivskoho kredytuvannia v Ukraini v umovakh voiennykh ryzykiv [Institutional mechanisms for implementing the strategy of banking lending development in Ukraine under wartime risks]. *Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii, 1,* 181–200. https://doi.org/10.35774/ibo2026.02.181 [in Ukrainian]

4. Pryidak, T. B., Tiutiunnyk, S. V., Leha, O. V., Yermolaieva, M. V., & Yaloveha, L. V. (2025). Osnovni zasoby za mizhnarodnymy ta natsionalnymy standartamy: oblik, vidobrazhennia v zvitnosti ta opodatkuvannia [Property, plant and equipment under international and national standards: accounting, financial reporting and taxation]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, *9*. https://doi.org/10.5281/zenodo.14995865 [in Ukrainian]

5. Ometsinska, I. (2016). Oblikova informatsiia: ekonomichna sutnist ta kryterii yakosti [Accounting information: Economic essence and quality criteria]. *Visnyk Ekonomiky*, *3,* 131–141. [in Ukrainian]

6. Chaikovskyi, Ya., & Chaikovskyi, Ye. (2026). Upravlinnia problemnymy aktyvamy bankiv v umovakh voiennykh ta pisliavoiennykh vyklykiv: ryzyk-oriientovanyi pidkhid i napriamy vdoskonalennia [Management of non-performing bank assets under wartime and post-war challenges: Risk-oriented approach and directions for improvement]. *Finansovyi prostir*, *2(60),* 250–265. https://doi.org/10.30970/fp.2(60).2026.250266267. [in Ukrainian]

7. *Pro rezhym inozemnoho investuvannia: Zakon Ukrainy No. 93/96-VR vid 19 bereznia 1996 roku* [On the Regime of Foreign Investment: Law of Ukraine No. 93/96-VR of March 19, 1996]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text. Access : October 18, 2023. [in Ukrainian]

8. *Metodolohichni polozhennia derzhavnoho statystychnoho sposterezhennia "Investytsii zovnishnoekonomichnoi diialnosti"*: Nakaz Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy vid 30 hrudnia 2022 roku No. 435

(zi zminamy, zatverdzhenymy nakazom Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy vid 14 liutoho 2024 roku No. 17) [Methodological provisions of the state statistical survey "Foreign Economic Activity Investments": Order of the State Statistics Service of Ukraine No. 435 of December 30, 2022 (as amended by Order No. 17 of February 14, 2024)]. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua, July 5, 2026. [in Ukrainian]

9. Shtyk, Yu. V., Shchurenko, M. V., & Panasenko, A. O. (2018). Ekolohichnyi oblik: obiekty, metody ta zvitnist [Environmental accounting: Objects, methods and reporting]. *Sotsialna ekonomika*, *56*, 233–239. [in Ukrainian]

10. Sulyma, M. Ya. O. (2026). Transformatsiia MSFZ: vid finansovykh pokaznykiv do standartiv staloho rozvytku [Transformation of IFRS: From financial indicators to sustainability standards]. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation, v.19, iss.1*, 416–428. https://doi.org/10.32750/2026-0136 [in Ukrainian]

11. Tyvonchuk, O. (2024). Osoblyvosti rozkryttia informatsii zi staloho rozvytku za standartamy IFRS S1, IFRS S2 [Features of sustainability disclosure under IFRS S1 and IFRS S2]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, *4(51),* 334–341. https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-47 [in Ukrainian]

Received: 07.09.2026 / Review 08.24.2026 / Accepted 10.30.2026